

PAAVOLAISTEN SUKUSEURA R.Y.:N JOHTOKUNTA

- Jaakko Paavolainen, puheenjohtaja, Bulevardi 11 A 10, 00120 Helsinki, p. 90-649 899
Brahenkatu 6 A 16, 20110 Turku, p. 921-502 384
- Rauno Paavolainen, varapuheenjohtaja, Santunkatu 6, 15150 Lahti, p. 918-334 401
Alii Bister, 16800 Koski Hl., p. 918-641 094
- Lauri Paavilainen, Vanhatie 28 A 3, 15240 Lahti, p. 918-305 630
- Lauri Paavolainen, 47710 Jaala, p. 951-341 09
- Reino Paavolainen, Aleksiis Kiven katu 32 B 9, 33200 Tampere, p. 931-370 93
- Toivo Paavolainen, Porttikuja 2 F 67, 00940 Helsinki, p. 90-304 654
- Väinö Ip. Paavolainen, Länsilahdenkuja 4 D, 00210 Helsinki, p. 90-692 6860
- Elvi Seppälä, Seimenkatu 20, 33730 Tampere, p. 931-645 985
- Väinö Paavolainen, varajäsen, Falanderinkatu 20 A 24, 67200 Kokkola
- Tapio Paavolainen, varajäsen, 14680 Alvettula, p. 917-451 59
- Kalervo Paavolainen, varajäsen, 41630 Oravasaari, p. 941-668 139
- Martti Paavolainen, kunniajäsen, Pengerkatu 22 C 49, 00500 Helsinki
- Johannes Paavolainen, kunniajäsen, Semmonkatu 19 E 71, 33540 Tampere
- Ritva Paavolainen, sihteeri, Bulevardi 11 A 10, 00120 Helsinki, p. 90-649 899
Brahenkatu 6 A 16, 20110 Turku, p. 921-502 384

Sukuseurat nykyajassa.....	2-3
Sukukortiston hoito uuteen vaiheeseen.....	4-5
Onko kiinnostusta - taitoa - intia?	6
Sukuseuralle oma adresssi.....	7
Kaikki kesäkuun alussa Messilään.....	8
Kutsu.....	9
Sirkka Karskela 70 vuotta.....	10
Toini Ristolainen 85 vuotta.....	11
Olav Laurin runo: Kävely.....	12
Ilmoittautuminen keskiaukeamalla	
Valokuvia.....	13
Katri Paavolaisen muistokivi; kuolleita..	14
Muotikuvia.....	15
Johannes Niklaksepalka Paavolaisen lapsia	16-17
puolisoiineen Kivennavan Vuottaalta.....	
Murrosvuosia 1800-1812.....	18-23
Johtokunta.....	24

* * * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * *

Leiden puhtakirjoitus Lou-Lau Vaske

SUKUSEURAT NYKYAJASSA

On kistatonta, että sukuseuroja Suomessa on paljon. Miten onkaan laita mousalla, esim. Skandinaviassa, siitä allekin joittaneella ei ole selvää käsitystä. Jää siis avoimeksi, onko sukuyhteisön suosiminen tämän ajan erityisesti suomalaisen ilmiö vai laaja-alaisempi aikakauden virtaus. Mutta olipa asia kummin pään hyvänsä, yksilön suhde sukulaisuuteen ja sallia sukuseuraan on kuitenkin samojen ongelmien alaista. Saanenne niitä tässä tutkailla tovin.

Suvuilla on esihistoriallisina aikoina mahtanut olla ylivertainen asema yksilön elämässä. On helppo kuvitella, että suvun perinnäissäädöt ovat voineet sanella yksilölle kaiken tavoista omantunnon käskyihin saakka, sitä helpompi kun tiedämme tällaisten kulttuurimuoottojen säilyneen voimakkaan aina omaan alkaamme asti. Sukuiiperiumit ovat osa elämän todellisuutta tänäkin päivänä.

Siinä sukuyhteisössä, johon tämän lehden lukijat kuuluvat, ei ole kysymys sellaiseesta. Meitä liittää yhteen yhteisen alkuperän muisto, ns. alkusynty. Me emme kokonnu siksi, että meidän täytyy niih tehdä, vaan siksi, että haluamme sitä. Suku ei ole turvaajamme ja takasjamme, mutta se ei lioin velvoita meitä mihirinkään vastasuorituksiin. (Paitasi tietysti jäsenmaksuihin!) Kuvittelen, että sukuyhteisöä voitaisiin taloustermein luonnehtia ilmaissuorituskseleiseksi. Sen toiminnan lähteenä on sukulaisuuden tunne, joka on kuin uusiutuva luonnonvara, energian lände, joka ei lakkaa, ellei sen perusedellytyksiin kajota. Sukulaisuus on sitten rikkauttaa sanan vaativimmassa mielessä, koska se on jokaiselle annettu ilman, että hänen itsensä on tarvinnut tehdä mitään sen eteen. Siinä yhteisö antaa ilman, että se ottaa.

Mutta, vaikka sukuyhteisön henkiset perustukset voidaan ajatella näin ruuisiksi, todellisuus on paljon karumpi. Meillä kaikilla on omat ongelmat, sillä haluaisimme olla mukana sukuseurasssa ja sen toiminnassa.

Valkka olisi helppo jatkaa selittämällä, että tuo valkeudet ovat turhia tai kuviteltuja ja, että ne olisi yksinkertaisesti pantava syrjään, en tahdo sitä tehdä. Täkö kuitenkin ole sitten, että pidämme omia vaikkuksiaan todellisina ja toisten ongelmia kuviteltuna. Ennenmäki askarruttaa kysymys, mistä osallistumisen valkeudet, jotka useimmiten todella ovat valkeuksia, saattaisivat yleisluontoisen johtua. Onko olemassa mitään yhteytä selittäjää siinä syiden moninaisuudessa, joka yksittäisellä kohdalla meitä?

Eras seikka tulee mieleen. On tullut jo aikaisemmin. Onko etkä niin, että kiinnitämme sukuyhteisöön ja sen tarjoamien mahdollisuuksien toiveita, joita se ei täytää? Onko koko konseptiome suvun olemuksesta puitteellinen, esim. sitten, että pidämme sitä liian perhekohtaisena ikäänekumonien tapumustemme jatkenea? Tai vaikka sitten, että odotamme kaikeilla maailmankatsomuksellista yhteneväisyttä. Jos näin on, silloin meidän on pakko käytännössä kokea epämukavuutta ja epämieluisuutta siinä, missä pitäisi olla vain sopusointua. Silloin suku on moninverroin laajempi kuin perhe. Se ei voi olla samassa mielessä yhtenäinen. Ja toiseksi – jos käänämme ilmaisun päävästaiseksi – eikö perheyhteisö useimmiten pysty koossa, vaikka sen eri jäsenet omassa elämässään saattavat ajautua äärettömiin kadoihin katsomuksellisesti. Näin siis sukuyhteisönsä tulisi voida elää huolimatta erilaisuksista sen sisällä.

Vai onko yksinkertaisesti sitten, että koska sukuyhteisö on niin vapaajame etsimme siitä vain olla huviamme, me emme halua alistua erilaisuuteen samalla tavoin kuin siedämme sitä kiltisti työpaikoillemme ja muissa sosiaalisessa kuvioinissa. Jos näin on laita, silloin me "ryöstöijilemmen" sitä vainiota, jonka sukuyhteisö ja sukuseura muodostavat. Olemme kaukana ilmaisperiaatteesta.

Lukija kokee yläolevat rivit helposti vain itseensä ja meihin paavolaisiin kohdistuviksi. Lähden kuitenkin siihä, että samat peruskuviot toistuvat kaikissa sukuseuroissa niin monia kuin mitä onkin. Ihmisien ongelmat ovat kaikkialla samat. Historioitsijana lisäisin: ovat aina olleet.

Jaakko Trirkirpoika

SUKULAINKURITUSIUN HUOLIJU UUTIN VAIHTOISTEEN

lontakseen vuotta sitten ja addessan eläkkeelle alottti Reino Paavola -nen kultistun teuri Kalkkista sukkuminen Jäsenistä. Hän on apunaan ja tukenaan on koko ajan ollut paaliso Maj-Lis. Yhdessä he ovat luoneet hyvin täydellisen kultistun, justa kalkkien, elävien ja kuolleiden, nimet ovat helppoja löydettävissä. Varshainen kultisto kasittää reilja suurta kansioita, joissa ihmisten nimet ovat kultessa kohdassa nähtävissä. Ensinnakin on aikakausjäjestys, justa pääsee alkun ja jossa on viittaukset muihin kultteihin, toiseksi perhekortti, jossa esitetyt perheet kokonaissuksana, ja kultimieksilä Jukkaisen omia kortteja, joka tehdään heti vauvasta alkaneen. Kalkkissa yhteyksissä kulkenee myös asialomaisen numeron, joka vanhimmilla menillä perustuu alkuperäisille sukulaulusille, mutta suurimmalla osalla on juoksevan numeronsa Jan satunnainen numero. Tämä pysyy numeroa auttaa huomattavasti lukuisien seurahallimien henkilöiden identifioimiseksä.

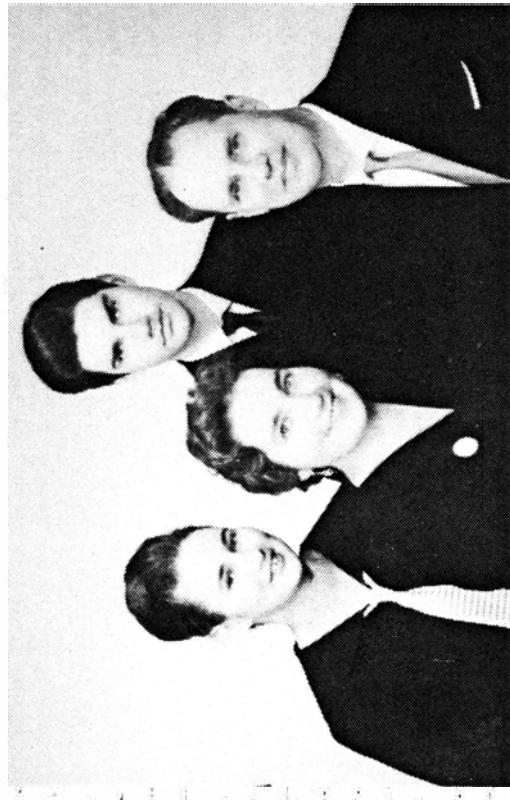
Kulkuksen maita Johanneste, Pekka, Luomesta, Lovua, Annas ja Marias kultistusta löytyykaan! Varshaiseen kultistoon liittyy myös lisätietoja, valukuväkenäistöt, joihin kuotetaan kalkkeja mahdollista henkilöhistorialla: lehilleikkera, tietuja elämänvalheista jne.

Reino ja Maj-Lis ovat tehneet paljon työtä saadakseen kosketukseen sellaisiin sukulaisiin, joista oli tiedossa kenties vain nimi. Lukusia ovat ne kirkkojärjestöt, puhelinluottot ja matkat, Joulue, avulla he näitä kontaktteja löytävät, tutustuen ihmisiin ja saadet taikkuja tietuja kultista varteen, median kalkkeja yhteyksiksi hyväksi. Utterestä ja huolellisesti he ovat hontaneet kultistua. Jossakin valheessa tuli mukaan ajatus omittelukortin lahettiläisistä sukulaisilta, jotka tayttavat pyörileita vuosia. Paljon vävyä on vastinut "näide, "täytävien" eslin etsiminen, alha seuravaa vuotta varten, mutta lopputulos on ollut valvoin: sukulaiset ovat olleet iloisesti yllättyneitä omittelukortista. Iata kautta on myös tullut vedenkyki sukulaisuuden pililin sellaisista, jotka eivät oleett sen tunnustasta tieteestäkaan.

Vuoden 1988 alusta ovat Reino ja Maj-Lis päättäneet luopua kultiston pidosta ja jättää sen nuorempiaan käsiiin. Sukuseuran sihteeri on luvannut toistaiseksi ottaa sen hoitaakseen. Ja nyt, hyvä sukulaista, mätköksistä, min kaikkiin: lähettiläitä-tietoja-perheessäme tapahduneesta, mätköksistä, naminisliimenoista, lasten syntymistä, kuollemantapaauksista, samoin osoitteemuitoksista, musista työpaikosta, suoritettuista tutkimnoista, urheilusavutuksista, luottamustehdistä, samoin valokuvaat, ovat erittäin tervetulleita... Kultisto ei täydennä itseliään, vaan siinhen tarvitetaan tietoja joutui teiltä, jotka muodostatte suvun... Lisää lähtien siis kaikki tiedot suhteerille, Bulevardi 11 A-10, 00120 Helsinki.

Vielä kerran kiitos Reino ja Maj-Lis tekemästäne uhrapäivästä ja arvokasta työstä!

R.P.

Reino ja Maj-Lis Paavolaisen lapsineen, vas. Heikki (Reijonen) sekä Matti.

Sukuseuran hyväksi toiminnot on talkootyötä, johon voisi valottaa osaa useammat seuran jäsenet kuin tähän asti. Tässä tulleet ensimmäiseksi mieleen suukokkoisten ja -juhlien aikana esitintyvät käytäntöön työt: arpajais-ten kaikinpolullinen hoitotarjous, järjestelyt, ilmoittautumisten vastaanotto, suukuseuran lehden varhain numerojen myynti ja tilausten vastaanotto. Nyt kun meille tullee oma adressikin, niin sen myynti eri paikkakunnilla täytyisi organisoida. Tällaisiin tehtäviin halukkaiden saatavilla ja olisi mukavaa tietää heistä etukäteen, ennen kesäkokousta.

Lisäksi on muita tehtäviä, joissa voisimme laajentaa joukkoa, esimerkiksi ohjelmaiden suoritukset juhliissa: juontaminen, näytteleminen, lausuminen, laulaminen, soittoinen, taantainen, tarssiminen – myös ohjelmakonkaisuuksien esittäminen. Nyt kun lehti on ilmestynyt, on vielä hyvä aikaa suunnitella ja valita jokin ohjelmanumeron. Sukukokoushan on kesäkuun alussa Messilässä, ja siihen liittyy kuten ennenkin yhteinen illanvierro. Ottakaa yhteys sihteeriin ja kertoka, ehdotakaa!

Mutta ajatukseni siirtyyvä vielä pitemällä ajiassa, tuleviin vuosiin asti. Unko jollakin sukulaissiin ajoihin kuin kirjanpito ja toisaalla automaattinen tietojenkäsittely! Olen sitä mieltä, että joidenkin vuosien päästä – tai vaikka piankin – sihteerin tehtäviä voisit hieman hajauttaa; kirjanpitoa hoitaakin tällä hetkellä Jussi Paavolairen Espoosta. Mutta olisi hyvä, jos aina jonkin vuoden kuluttua voitaisiin siirtää tehtäviä eteenpäin, ei välttämättä nuorempia käsiin, vaan sellaisille, joilla olisi aikaa ja kiinnostusta hoitaa – jotain asiaa taas muutaman vuoden ajan. Nyt yhteisten asioiden hoito ei modostuisi kennelekkääni taakaksi, vaan tuntuisi neliulaisalta talkootyöltä.

Sitten autonhattinen tietojenkäsittely, nykyajan mahtisana. Sukuseuran asioiden hoitossa on ja tullee olemaan paljon sellaista, missä AIK:ta voitaisiin käyttää hyväksi. Lähinä tullee mieleen osoiteltuiston ja sen mautosten hoitamisen. Samoin voitaisiin suun muun jäsenmateriaali syöttää tietokoneeseen, jolloin siitä saatettaisiin painaa tietoja moniin eri tarkeuskisoihin. – Arvaan, että tavaroiden piirissä on paljon ruoria ihmisiä, jotka hallitsevat AIK:n ja jotta käyttävät sitä työssään, mutta tiedän myös, että nuorilla ja keski-ikäisillä on aina hyvin kiire omien työnsä ja perheensä hoitamisessa. Mutta heitän silti esii tämän kehotukseen: sinisä sukulaisten, jolla olisi taitoa ja intuo näihin asioihin ja joka arvelet voivasi hoitaa niitä vähän pitempään, ota yhteys! Omasta puolestani katson, että asuinpaikaksi ei suinkaan tarvise olla Helsinki, sillä posti kulkkee ja puheilemet toimivat – samoin tietokoneet!

Sihdeeri

* * * * *

Uman addressin saamisesta on meidän kaikkien syytä olla ylpeitä ja iloisia. Martti Paavolaiselle, peruskuvion tekijälle. Ja Kalle Vartolalle, addressin suunnittelijalle ja painosasun valitsijalle, lausumme seuran puolesta lämpimät kiitokset!

Viime suukokouksessa Aulangolla päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin oman addressin saamiseksi sukuseuralle. Johtokunnan piirissä on asiaa edistetäty, ja nyt ollaan niin pitkällä, että ensi kesänä addresaat pitäisi olla kaikkien halukkaiden saatavilla.

Addressin suunnittelijaksi pyydettiin arkkihiertti Kalle Vartola, joka on sukuseuran yhden perustajajäsenen tyttärenpoika. Suunnittelman pohjaksi saatuiin Martti Paavolaisen luonnoksia, joita hän oli tehnyt useita silloin kun häntä oli aikanaan pyydetty suunnittelemaan Kivennavan vaakuna. Näistä luonnoksista valittiin yksi – ei tietenkään pitää jääν vaakuna, vaan sellainen kuvio, jossa on kolme avainta ristissä. Kalle Vartola suunnitteli addressin kannen sitten, ettiä kannen oikeassa reunassa on pystysuora rivi näitä kuvioita pienessä koossa ja niiden väliin on sijoitettu kirjaimet PAAVOLAINN. Kannen väri on vaaleanharmaa, pienet kuviot ovat punapohjaisia ja kirjaimet mustia. Lisäksi keskellä kantta on värittömänä kohokuviona Karjalan vaakuna. Koristenyörit tulevat olemaan puna-mustat. Sisälhetdet ovat tyhjät (vain seuran nimi vasemmassa alareunassa), jotta seuran jäsenet voivat käyttää addresseja moniin eri tarkoituksiin ja voivat kirjoittaa sisään mieleisensä tekstin.

Addressin hinnaaksi on suunniteltu 30 markkaa, mikä menee seuran toiminnan tukemisen. Ensimmäisen kerran adresseja on saatavilla ensi kesän suukokouksessa Messilässä. Niitä voi myös ottaa myytäväksi ja tilittää rahat myöhennin sukuseuralle. Olisi hyvä, jos eri paikkakunnilla, missä sukulaisia asuu, olisi tällainen "adressi-asiaines", jolta niitä helposti ja nopeasti saisi, ettei kalkkia adresseja tarvitsisi lähetä yksitellen Helsingistä. Postissa lähetämiseen kuluva aika on myös otettava huomioon, ettei merkkipäivä pääse menemään ohi, ennen kuin addressi on saapunut edes sen lähetämistä suunnitteleville. Käytämöön otetaan siis tulee jonkin verran olemaan.

Tämänkertainen suukokous pidetään Messilässä Lahden läheillä kesäkuun ensimäisenä viikonloppuna (tarkemmat tiedot toisessa paikassa lehdessä).

Messilän lomakeskus lienee hyvin monille tuttu: vanha kartano pihapiiriin ennen kauniin luonnon keskellä. Lävisin sen kantoi tervastatut hi iältä ja laskeettelijät, muiden vuodenaikeina varsinkin ratsastajat. Lapsia vettää puoleensa "kesämää" lukuisine liukuratoineen, keinuineen ja muine hauskuksineen (sisäpääsy sinne on 40 markkaa hengeltää). Kuuluisa nähtävyys on myös "Tanssival vetet", jonne sinnekin on pääsy maksu.

Varsinaisen kokouluispaiskamme tulee olemaan lauantaina, jossa syöme päivällisen ja vietämme iltaa lauantaina, samoin sunnuntaina ammuntatilaisuudet ovat siellä. Sunnuntailounaan syöme kartanon päärakennuksessa. Majoitukseen on käytettävissä mökejä sekä hotelliuhoneita, joita kaikkia on arvioita varattu tietyt määrität. Merkitkää ilmoituskaavakseen toivo-muksenne huoneista, mutta varautukaa siihen, että emme ihan täsmälleen pysty toivomustamme toteuttamaan.

Illanvieron onnistumiseksi tarvitaan paljon pieniä ohjelmanumeroita: mu-siirkia, lausuntaa, mitä vain. Ilmoittakaa sihteerille etukäteen esityn-jistää ja aiheista. Mutta myös itse paikalla on mahdollista innostua ja improvisoida. Vietetään mukava illta yhdessä!

Myös tällä kertaa on tarkoitus järjestää arpajaiset. Niihin toivotaan sukulaisten tuovan mukanaan voitoksi sopivaa tavaraa, käsitöitä jne. - Vanhoja suukosseuran lehtiä on jälleen myytäväni, kuten viime kerrallakin, hintaan 10 mk/kpl, samoin uttaa addressiamme, kuten toisaalla kerrotaan.

Muistakaa ilmoittautua ajoissa. Kaavake on lehden keskiaamalla. Mes-silässä tavataan!

Paavolaisten suukoseura ry:n kesäjuhlaan ja sukukoukseen, joka pidetään 4. - 5. kesäkuuta 1988 Messilän lomakeskussa Lahden läheillä.

O h j e l m a:

Lauantai 4.6.

klo 14-17	ilmoittautuminen ja tulokahvi
klo 18	päivällinen
klo 19	illanvietto

Sunnuntai 5.6.

klo 9.15	hartaushetki
klo 10	sukukokous
klo 12.30	lounas (seisova pöytä)

Keskiaamalla on ilmoittautumiskaavake. Irrottakaa se ja lähetäkää sihteerille toukokun alkuvuodennessä. Voitte valita joko koko paketin tai osia siitä. Lomakeskus edellyttää kuitenkin, että kaikki lauantain illanviettoon osallistuvat tilavat päivällisen.

Arpajaitsvoittoja otetaan vastaan ilmoittautumisen yhteydessä.

SIRKKA KARSKELA 70 VUOTIA

Sukuseuramme jäsen Sirkka Karskela, o.s. Leskinen, on viime kesänä täyttäänyt 70 vuotta. Hän on kotoisin Kivennavan Joutselästä, ja yksi hänen esideistään on 1700-luvulla elänyt Kristiina Heikintytär Paavolainen.

Sirkka Karskela muutti yhdeksävuotiaana Kivennavalta Helsinkiin ja pian sen jälkeen Turkuun, jossa hän edelleen asuu. Hänenlä on suuri perhe, jonka hoivaamisen ohessa hän on valmistunut kansakoulunopettajaksi ja toiminut siinä virassa, mutta tammikkaasti jatkunut opintojaan ja suorittanut filosofian kandidaatin tutkimnon, historia pääaineenaan.

Sukututkimus on se ala, joka on eniten vetänyt Sirkkaa puoleensa. Hän on tehnyt lukuisia tarkkoja sukututkimuksia sekä käynyt pitämässä aiheesta luentoja ja kursseja suurelle yleisölle. Hänenlä on myös ilmestynyt "Sukututkijan tietokirja", joka perustuu tieteellisesti ja monipuolisesti neuvoon sellaista, joka haluaa aloittaa tämän antoisan harrastuksen, mutta ei tiedä, miten menetellä. Opaskirjassa kerrotaan arkistoista, joista voi saada tietoja, kuvataan lähdemateriaalien luonnetta, annetaan opetusta vanhojen käsialojen lukemisessakin. - Lisäksi Sirkka Karskela on kirjoittanut Kivennavan väestöstä ja tiloista isovihan jälkeen.

Lapsuutensa seutua Joutselästä hän on kuvannut kirjassaan "Kadonneet kotikylät", joka sisältää lyhyitä lukuja ja kuvauksia arkielämästä ja töistä, mutta myös ihmiskontaloista ja pienku tapahtumista. Sirkka sanoo kirjoitustaneensa tämän kirjan oikeastaan oppilaitensa pyynnöstä, jotta he saisivat tietää milläista oli "isoäidin aikaan".

Toivotamme uutteralle sukututkijalle onnea ja menetystä!

* * * * *

TOINI RISTOLAINEN

85 VUOTIAA

85 vuotta täytti Toini Ristolainen, o.s. Karlsson, 10.7.1987. Hän syntyi Kivennavan Littulassa Akseli ja Maria (o.s. Paavolainen) Karlssonin toiseksi vanhempana lapsena. Hänen ollessa noin 5-vuotias perhe muutti Ierijoelle, jossa isä Akseli tuli poliisikonsaadelpiaksi Ierijoen poliisilaitokseen. Kivennapa tuli kuitenkin myös tutuksi Ioinille, sillä hän vietti pitkiä aikoja äitiinsä kotitalossa Tirttulan Pirtulissa. Toini pääsi Ierijoelle harjoittelijaksi Ihon kauppaan, josta hän siirtyi parin vuoden päästää Kannaksen Osuusliikeen Kangas- ja Jalkineosastolle harjoittelijaksi. Sen hoitajaksi hänet nimittiin pari vuotta myöhemmin. Terijoella Toini oli innokas naisvoimistelija ja osallistui säännöllisesti Lotta Svärd -järjestön toimintaan. Käsityöt ja lukeminen ovat aina olleet hänen harrastuksiaan.

Vuonna 1929 Toini avioitui liikkeen varastonhoitajan Jussi Ristolaisen kanssa. Tämä oli syntynyt Kurkijoella 14.4.1903 ja meni jo nuorena osuuskappa-alalle, ensin Elisenvaaraan ja sitten Nilsian ja Vesanon kautta Terijoelle. Terijoella hän oli innokas pesäpalloilija ja suojelusvaltainen. Myös metsästys ja kalastus ovat aina kuuluneet hänen harrastukseen.

Ialvisodan jälkeen vuonna 1940 muuttivat Toini ja Jussi Ristolainen perheineen Viitasaarelle, jossa he saivat vastaavat toimet Viitasaaren Uudessa Osuusliikkeessä. Liäkepäiviään he viettävät Jyväskylässä.

KÄVELY

Miten olet niin kalpea täänän, äiti,

kuin keltainen lehti

syysskuun auringen paisteessa.

Sen kylmässä valossa

olet katseillut liiaksi kuolleita kukkania.

Niin ouden hiljainen on puisto

illan kirkkaudessa,

käytävän hiekkä vain yksin

säräntää jalkaimme allä.

Sinä polvisitut ääreen

iiristen kuituneen ryhmään –

miten kätensi vapisee, äiti,

kuin kuitunut lehti.

Niin kylmä on, ja asterit ovat samuneet häyyyn.

Vaan katso: jo ruttujen taakse on sytytynyt keltainen

lamppu!

Nyt sisään käyymme –

ja huomenna paljamme katsomaan

miten kaunis kuolema on, miten kaunina puutarha

rukkuu

peitossa kuruan valkean kristallisarkofaagin.

(Tämä Olavi Paavolaisen runo sisältyy kokonaisan
"Valtatiel", jonka Mika Waltari ja hän - nimivieril-
lä Olavi Lauri - salvat julkisuuteen v. 1928, Otavan
kustantamana).

I l m o i t t a u t u m i s l o m a k e

I l m o i t t a u t u m i n e n

Paavolaisten sukuseura ry:n kesäjuhlaan ja sukukokoukseen
4. – 5. kesäkuuta 1988 Messilässä

Vaihtoehto 1

Täysihoitopaketti n. 400 mk/henkilö
(lapset 4-14 v. puoli hintaa
0-3. ilmaiseksi)

kpl

Vaihtoehto 2

Ateriat (tai osa niistä)

lauantai tulokahvi 20 mk

kpl

lauantain päivällinen 85 mk
(välttämätön illanviettoon
osallistuville)

kpl

sunnuntai lounas 85 mk

kpl

Ilmoittautuneiden nimet ja lasten iät:

Toivomuksia majoitustiloista (mökki – hotelliuhone) sekä
huonetovereista:

Kivennavalla 1920-luvulla. Miehet oikealta: Ilmari Piniä (hattu päässä), Olavi Paavolainen, Uolevi Piniä (hattu päässä) sekä Martti Paavolainen (kihara tukka).

Kivennavan Vienolassa vuonna 1926. Aikuiset vasemmalta: Erkki P-nen, Alice ja Pekka P-nen, vanha rouva Löfgren (Alicen äiti), Katri Kaakonkalvo, Marja ja Lauri P-nen, Eino P-nen. Pöydällä istumassa Marjan ja Laurin esikoinen Raili, letipäinen oikealla Katti Erkintytär, pieni tytö vasemmalla Helena Erkintytär. Vasemmanpuoleinen letipäinen tytö jäänyt tunte-mat lomaksi.

Ilmoittautumisloomaake

H u o t i k u u v i a

Kivennavan kirkonmäellä sijaitsee edelleen kuvassa näkyvä hautakivi, Katri Paavolaisen muistokivi, jonka on veistänyt Emil Halonen. Kesäkuussa 1985 kävivät Kangasalan kunnan edustajat laskemassa haudalle seppeleen. Vasemmalla kunnanjohtaja Jaakko Nurminen, oikealla rakennusmestari Kauko Ilonen, kivennapalaisten edustaja.

G. M. G. H. A. A.

Sisarukset Erkki ja Mari

Paavolainen (Pimiä)

Lulu Paavolainen

(Erkama) ja

Anna Paavolainen
(Ratinen)

K u o l l e i t a

Kristiina Pekonen, o.s. Lepinen

syntynyt 11.11.1891 Kivennavalla

kuollut 10.6.1987 Järvenpäässä (suvun vanhin)

Juho Paavolainen

syntynyt 18.7.1907 Kivennavalla

kuollut 15.10.1987 Kokkolassa

Olli Kurenmaa, o.s. Törnroos

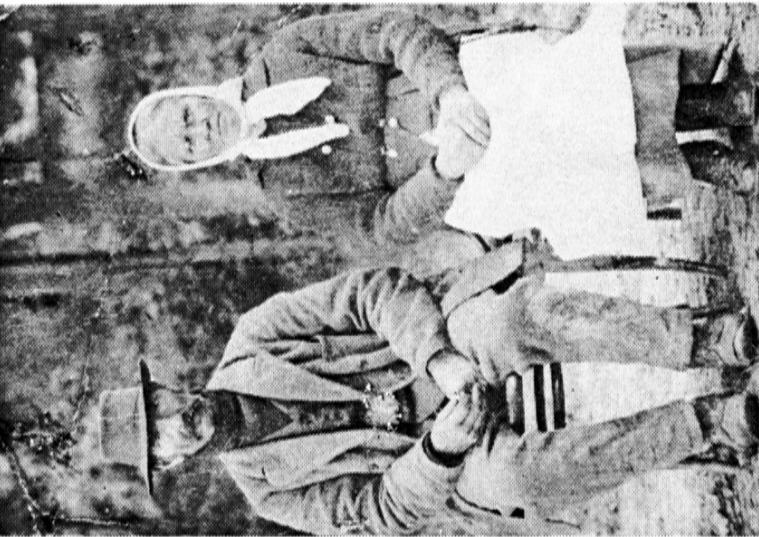
syntynyt 14.10.1911 Pietarissa

kuollut 30.8.1987 Espoossa

Paula Kaarina Paavolainen, o.s. Hytti
kuollut 21.11.1987 Myllykoskella

Marja Paavolainen (o.s. Megelius) ja
Katri Veltheim (o.s. Paavolainen)
1960-luvulla Helsingissä.

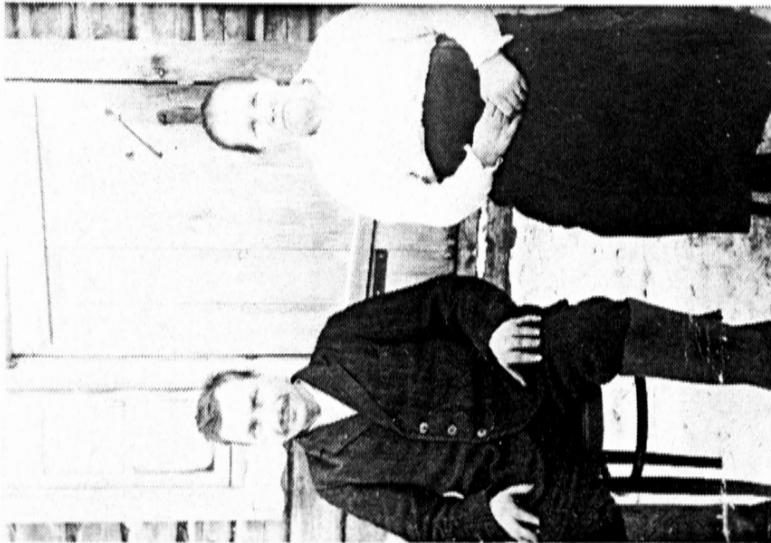
JUHANNES NIKLAUSENPOIKA PAAVOLAISEN (1861-1936) LAPSIA PUULISOINLEN
KIVELNNAVAN YOOTTAAITA

Anna (1867-1936) ja Matti
Leppinen (1864-1919)
(lapsia Kristiina Pekonen,
Johannes, Hanna Leppinen)

Juhana (1883-1943) Paavolainen
ja vaimo Ida-Maria o.s. Kiiski
(1884-1937) sekä tytär
Anna-Kerttu (1915-1946)

Anna-Mari (1885-1944)
ja Mikko Karvonen (1882-1942)

Eva (1891-1964) ja Johannes Mulla
(1889-?) sekä poika Pentti
(1923-1935)

men asiaan surkeasta tilasta. Siitä todistivat monet raportit. Käydes-säään Suomessa Porvoon valtiopäivillä tsaari sai omakohdaisia havaintoja siitä, miten olosuhteet kaiken kalkkiaan olivat paremmiin kantaa-Suomessa.

Tietenkäin Aleksanterin uudet suomalaiset luottamusmehet, Kustaa Mauri Arnfelt ensimmäisenä, mitä innokkaammin vahvistivat häntä näissä käsitkyssä. Mutta Aleksanterin ratkaisuja pohdittaessa on otettava huomioon myös se uusi asennointuminen kansallisuuksiin, joka oli ajalle ominaista, samoin uskoⁿinen vapaaehtoisyyss. Jälkimäisestä näytteenä mainittakoon, että Aleksanteri 1808 suoostui kumiksi, kun lutherinuskoisen salaneuvos D. Alopaeukseen tytär kastettiin Pietaris. Alopaetus tosin oli tsaarin kaikkein lähiöpiä suomalaisia yrstää ja luottomiehiä valtakunnan asioissa; hän on historiassa jäänyt liitaksi varjoon.

Miten näin 1800-luvun alun suuret tapahtumat heiijastuivat Kivennavan ja oman sukunneen elävänpäriin? Siihen ei nykytietojenne pohjalta todellakaan ole helppo vastata. On tietenkin mistettava, että lahjoitusmaat lunastettiin vasta vuosisadan puolivälistä ja ettei lahjoitusmaisänät Nikolain aikana näyttivät vain lujittavan oikeukksiaan. Aleksanterin aika sisä lienee merkinnyt väestölle lähinnä uusien mahdollisuuksien pilahtamista. Ja vaikka hallintomehet, papisto ym. näkivät asioita laajemmin, hekin arvattavasti joutuivat olenaan edelleen samalla tavoin "varapuillaan" kuin 1700-luvulla. Mistettakoon, että Napoleonin armeijat vyöryivät Venäjälle kesäkuussa 1812, ja siitä lähti ten kaikei motttui niin Venäjän valtiohistoriassa kuin Aleksanterin henkilökohtaisissa vaiheissaakin. Jatkossa tuliin näkemään hyvin taantumuksellinen ja uskonnollisesti haaveielinen keisari, joka kuitenkin saattoi etsiä levottomalle mieelle rauhaa Suomen saloilta, kuten hänen mätkansa Kainuuseen 1816-17 osoittaa.

Tullaessa 1800-luvun valtteeseen suukumme kehityksessä oli tapahtunut se yleinen muutos, että oli siirryty kolmanteen sukupolveen. Suvun miespuolisia ajatellen tämä ensi kertaa merkitsi sitä, että syntyi useita perheitä, - meidän kannaltaanme siihen sukunaroja. Vuonna 1782 kuolleesta Mat-ti Pietaripojasta ja hänen leskestään Helenasta (kuoli 1789) muodostui peräti kouusi perhettä, jotka kohdasi veden vuosisadan. Kai silloin

Suomen ja kannaksen vaiheissa 1800-luvun alkua oli käänentekevä. Venäjä valtasi 1808-09 Suomen Ruotsilta ja 1812 se yhdisti "vanhan Suomen" eli Viipurin läänin ja mout sille 1700-luvulla tulleet alueet muun Suomen yhteyten. Nämä kaksi asiaa eivät olleet erillisiä; jälkimäinen ei olisi ollut mahdollista ilman edellistä. Mutta mikään itsestään selviys ei vanhan Suomen yhdistämisen suinkaana ollut, kaukana siitä. Kun ajattelee tuota tapahtumaa, ei voi olla huomaamatta ratkaisun kylkeytymistä lähes satumanomaiseen asiaan tilaan. Saame toteaan kiittää Aleksanteri I:tä siitä, että Viipurin kuvirelementistä jälleenv tuli Viipurin lääni, sillä yksivaltaana hänellä oli valta sitoa tai päästä. Niin paljon kuin tiedämme, tsaarin venäläinen ympäristö vastusti tästä toimenpidettä lähes yksituimaisesti, ja onkin kysyttävä, mitkä seikat oikeastaan selittävät tsaarin omapäisyden tässä kohden, sillä eivät "itsesvaltaat" suinkaan säännönmukaisesti toimi omia maitimiehiän vastaan.

Tarkoitus ei ole ryhtyä laajemmin vastaamaan tähän vaikeaan kysymykseen. Arvatenkin keisarin mietteet rakentuivat monista aineksista: surpoliittisista, sisäpoliittisista ja yksilöpsykologisista. Ensiksi mainittuihin kuului epäilemättä tarve turvata uuden voittomaan, Suomen, uskollisuus ja lojalisuus keskellä epävarmaa kansainvälistä tilannetta. Sisäpoliittiset ja psykologiset syyt voimme yhdistää toteamukseksi, että Aleksanteri vielä tunnuttua vapaamielistä ja länsieuropalaisen ihanteiden säyttämää kultaan, jonka eräänä ainesosana näyttää oileen myötätunto talonpoikaisluokan orjuuttaa asemaa kohtaan. Ilmeisesti Aleksanteri olisi halunnut lakkauttaa maajouadden koko Venäjällä, jos suinkin olisi siihen pystynyt. Mutta tuo tavoite oli hänen ulottumattomissaan. Siksi voimmekin kuvitella, että suomalaisen talonpojan asema kannaksella myös kiinnitti hänen mieltään. Siinä asiassa hän saattoi tehdä jotain.

Näyttää selvältä, että vanhan Suomen palauttaminen muuhun Suomeen sisälsi pitkällä tähtäimellä toimenpiteen myös lahjoitusmaisäntien asetusta vasteen. On eri asia, jos nuo toimenpiteet käytännössä siirtyivät kauas tuleviiseuteen. Tsaari oli epäilemätä perin pohjin vakuuttunut vanhan Suo-

"paavolaiset" ensi kertaa muodostivat Kivennavan koiriliskumalla laajemmin tunnetun ihmisyhmän. Heidän keskutteensa tuli runsaasti serkussuhdeita ja heidän yhteiskunnallinen näkönsä laajeni aviosuhteiden kautta.

Kolmannen polven aika merkitsi myös ensimäistä hajontaa miespuolisen suvun yhteiselossa. Jaakko Matinp. näyttää ensimmäisenä lähteneen vuottaan talosta ja asettuneen Kekrolaan vuosien 1798-1804 välisenä aikana. Uli Luonollista, ettei tyttären avioituessaan joutuvat muualle. Jo toisen polven Maria Pirinen kuoli Sourseissa eli Räikkylässä. Matin tyttären Valpuri ja Liisa joutuvat miestensä mukana, edellinen Kauksamolle, jälkimäinen Ylentölään.

Luokamme silmäys näihin kolmannen polven kuuteen perheeseen sellaisina kuin ne esintyivät puuttellisten tietojemme valossa toistaiseksi ja rajoittuen vain puheena olleen murrosojan (1800-1812) vaiheisiin.

Matin lapsista vanhin Johannes ei lainkaan nänyt 1800-lukua, sillä hän ehti kuolla 43-vuotiaana 1799 Vuottaalla. Hänen leskensä Valpuri (o.s. Berndtz) jäi selviämään neljän elossa olevan lapsensa kanssa, jotka siis olivat neljättä polvea. He olivat: Matti, joka isän kuollessa oli 15-vuotias, Katarina (9-v), Anna (6-v) ja Sofia (3-v). Kaikki he siis kasvoivat tässä murrosojassa, ja kaksi heistä ehti avioituaan. Matti näet vihittiin jo 1802 - siis 18-vuotiaana - Maria Hytiän kanssa, Katarina taas Yrjö Nikkanen kanssa 1810. Mutta Matin ja Marian 1802 solmitun avioliiton kautta ehti jo viideskin sukupolvi ilmoille. Heille näet syntyi vuonna 1812 loppuun mennessä viisi lasta, joista kuolema vei heti kaksi. Mahdollisesti Yrjö ja Katarina Nikkasellekin syntyi heti lapsia, mutta meillä ei ole siitä tietoa.

Ei liioin Jaakkko Matinp. nänyt koko tarkoittamaan murrosoikaa. Hän näet kuoli 51-vuotiaana Kekrolassa 20.1.1809, Suomen sedan väki oliessa vielä käynnisä. Leskeksi jäi silloin 47-vuotias Hanna (o.s. Litterlain). Hänen lässi oli elossa Iodennäköisesti 5 lasta, - "todenmäköisesti" siksi, ettei vuonna 1787 syntyneiden kaksosten Saaran ja Antin kuolinvoisia ei vielä tunneta. Mutta lapsikoulleisuuden uhreja he eivät liene olleet; Antin m. tiedetään meneen sotilaaksi. Antti ja Saara olisivat siis isän vastasi heistä: hän eli vuoteen 1822. Tältä Antilla ja Katarinalla

kuollessa 1809 olleet 23-vuotiaita. Täysin varmasti joutui leski Hanna 1809 hoitamaan kolmea lasta, jolka olivat: 15-v. Johannes, 11-v. Helena ja 5-v. Matti. Näänkin siis ovat jo 4. polvea.

Matin tyttäristä vanhin oli 1764 syntynyt Valpuri, joka oli vihitty Rieti Pohjalaisen kanssa 1784. Mutta Valpuri itse kuoli jo 1790, eikä tietoja heidän mahdollisista lapsistaan ole käytettävissä. On siis epätietoista, voidaanko tästä perheestä puhua murrosoikaan tultaessa. Mutta mikäli Riettilä ja Valpurilla oli lapsia, nämä ovat kohdanneet uuden vuosisadan. Rietin kuolinvuosi on niinikään hämärän peitossa.

Neljännennen perheen kolmannessa sukupolvessa muodostii Heikki Matinp., joka oli 1786 vihitty Maria Pullisen kanssa. Uuden vuosisadan koittaessa he olivat siis olleet aviossa 14 vuotta. Heikki oli nyt 33, Maria 32 vuotta vanha. Lapsia oli ehtinyt syntyä kouusi, mutta vuonna 1800 oli elossa neljä: 11-v. Kristiina, 8-v. Johannes, 6-v. Saara ja 1-v. Maria. Koko perhe eli läpi murrosojan, saivatpa Heikki ja Maria kolme uuttaakin jälkeläistää, joiden kaikkien vaiheet eivät olleet onnekkaita. He olivat Matti 1801-4, Aatami 1804-62 ja Anna 1806-11. Joka tapauksessa neljäs polvi verso Heikin perheessä voimallisesti. Iodennäköisesti oli olemassa jo viidettäkin polvea, mutta kuten tavallisesti, tiedot tyttäristä ovat puutteellisia. Heikin vanhin tytär Kristiina vihittiin 1805 Johannes Lattusen kanssa, Saara puolestaan 1811 Tuomas Lattusen kanssa. Kun miehet olivat veljeksiä, kohtanee tässä ensi kertaa perhekohtaisen kaksosisavolitton. Nuoria muiden olivat nämä ihmiset avioituessaan, kuten yleisesti siinä aikana: Kristiina 16-v., Johannes 17-v., Saara 17-v. ja Tuomas 19-v.

Viidennessä perheen muodostii Matti Matinp., joka 1793 oli Muolassassa vihity Katarinan (o.s. Moisander) kanssa. Mutta kuolema temppasi Matin 34-vuotiaana jo 1804, joten hän ehti nähdä murrosojasta vain alun. Lapsia oli ehtinyt syntyä viisi, mutta Matin kuollessa oli elossa vain kolme: 8-v. Maria, 4-v. Kristiina ja 1-v. Niilo. He kaikki elivät myös murrosojan yli, vaikka heidän äitiinsä, leski Katarina oli myös hyvin huono-onniinen. Hienensä kuolulta hän näet yritti perustaa uuden elämän solimalla aviolittom 1805 Antti Hiiren kanssa, mutta kuoli jo 1808, 34-vuotiaana kuten Mattilokin. Lapsi jäävät silloin tavallaan orvoiksi, mutta ehkä Antti Hiiri vastasi heistä: hän eli vuoteen 1822. Tältä Antilla ja Katarinalla

la olla lapsia, on tuntematonta. Riihisyrjästä kotoisin ollut Antti (s. 1774) oli tullut kotiväyksi Vuottaaalle, joten Matin lapsilla oli sukulaisia ympärillä, vaikka isäpoli olisikin muuttanut pois tai mennyt uuteen avioon. Kun tiedämme, että Antti Hiiri ainakin 1797 oli pitäjän kuuden naisiehää, tulee ajatelleeksi niitä mahdollisia henkilöityteksisiä, jotka ovat ehkä saattaneet heidät yhteen. Muistammehan, että Matti Paavolaisen isä Matti oli myös ollut kuudennummis.

On vielä jäljellä kuudes perhe. – Isä-Matin avioituneesta tyttäristä nuoreksi, Liisa, oli 19-vuotiaana vihitty 1793 Matti Höltän kanssa. Jälleen tietomme tyttärestä puuttuvat, mutta hyvin uskottavaa on, että lapsia syntyi. Puolisot molemmat elivät 1840-luvulle asti. Matti Hölttä oli kotoisin Ylentölästä. Kylä sijaitsi Vuottaalta vielä koilliseen aivan Lipolan lähelässä; se oli myös aivan Valkjärven tuntumassa. Siine Liisakin nyt muutti, ja kiintoisa olisi tietää, mikä oli perheen suhde siihen herätyliikkeeseen, joka 1700-luvun lopulla vaikutti Kivennavan ja Valkjärven itäisissä kyliissä. Eräään liikkeen saarnamiehenä tunnettiin lautamies Yrjä Hölttä, joka tosin ei ollut Matti Höltän isä, mutta arvattavasti sukulainen. Herätsliike on ollut lähiinä herrnhutilaisuutta, joka oli Esitistä levinyt Inkeriin ja sitä kautta kannakselle.

Niin syrjäyläitä kuin Ylentölä meistä vaikuttaakin, se kuitenkin oli Valkjärveltä Pietariin vieneen tien varressa ja sikäli "ajan hermolla", että Valkjärven Veikkolan hovi oli yksi niistä talonpoikaisten levottomuksien keskuksista, jotka ajoittuvat yleislontoiseksi vuosiin 1801–09 ja jotka aivan todennäköisesti yllyttivät keisaria hänen aikomuksissaan palauttaa Viipuriin kruunun Suomen yhteyteen. Ilmeisesti tietäen Aleksanterin myötämielisyyden talonpojat eräissä tapauksissa vetosivat suoraan hänseen. Lisäksi keisari sai useita raportteja, joissa asetettiin täysin talonpoikien kannalle. Fräs vaihe näissä sen ajan "työehdosopimus-neuvotteluissa" oli vuonna 1728 revisionioteen hankinta. Se tuli ajan-kohtaiseksi Raudussa ja Sakkolaissa 1806. Mutta on kintoisaa, että jo 1805 oli Kivennavalla nousttu vastustamaan lahjoitusmaisännän Soltikovin vaatimukset ja ruvettu peräämään revisionioteita. Tällöin olivat asialla lautamiehet Yrjänä Hölttä, Mikko Kirjavainen, Yrjö Mäkeläinen sekä talolinen Yrjö Suutari. Kivennavaa luonnehdittiin erääksi vastarinnan keskuu-

seksi, vaikka siellä ei jouduttuakaan sellaisiin näytösiin kuin juridi Valkjärvelä, jonne sekä 1805 että 1809 jouduttiin lähettilään sotaaväkeä.

Edellisellä kerralla niskuroitsijat selvisivät ruoskinnalla, jälkiinäiselä kerralla oikeus langetti kynneniä tuomioita, niiden joukossa 11 karkoitusta Siperiaan. Mutta ajat olivat silloin jo muuttumassa. Tuomiota ei julkistettu, ja ne lähetettiin tarkastettavaksi. Luultavasti niitä ei ole pantu toimeen.

Mutta olisi kalkkiaan ihme, jos nämä myrskyisen ajan tapahumat eivät olisi sivunneet Matti ja Liisa Hölttää ja askarruttaneet mieliä myös Vuottaaalla.

Yksityiskohtaisen tarkastelun jälkeen näemme, ettei sukunime kolmas polvi siis kokonaan ylittänyt vuosien 1800–1812 murrosaikaa, eivätkä kaikki ehtineet edes vuoden 1800. Mutta tämä johtui pääosin liian varhaisista kuoleista. Itse asiassa neljäs sukupolvi versoi jo runsana ja viidettäkin olemassa.

Tiedämme vielä niin vähän tuon ajan kivennapalaisten elämästä ja omista sukulaistamme samoin. Mikä oli heidän elämänsä meno? Minkälaisia päivöltää he joutuivat tekemään ja missä? Mikä oli heidän elämänsä taso ylipäätään?

Fräs seikka on kuitenkin varma. Vihkiäisten, kasteiden ja hautajaisten saatossa kansa oli jatkuvassa kosketuksessa kirkolliseen virkakuntaan. Sen ylintä tasoa edustivat tämä aikana ensin Kirkkoherra John Bergstein (1785–1807), hänen jälkeensä Henrik Borenius (1808–41). Pitkäaikainen kappalainen oli Johan Grundström (1798–1831), mutta kuva suntoista, lukeareista ja haudankaiavajista on epäselvä. Ehdottomasti merkittävä tapaus tämä aikana oli uuden kirkon rakentaminen, juuri sen, jonka kuva meidänkin milloimme on piirtynyt. Sitä rakennettiin vuosina 1804–08, mutta ehkä sodan vuoksi sitä ei heti valmistettuaan vihitty, vaan vasta 1812, jolloin vanha Suomi jo oli yhdistetty ja kirkollisesti liitetty Porvoon hiippakuntaan. Vihityn tämä Herrnen huone sisäisessä edottamästi kuului uuteen aikakauden, siihen jaksoon, jolloin "kaakonkulma" taas oli osa Suomea.